02/10/2020

Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης για τους Αγίους Κυπριανό και Ιουστίνη

/ Επικαιρότητα

Η Εκκλησία μας, κατά την 2α Οκτωβρίου εκάστου έτους, τιμά τη μνήμη του Αγίου Ιερομάρτυρος Κυπριανού και Αγίας Ιουστίνης της Παρθένου. Ας ακολουθήσουμε τη γλυκιά γραφίδα του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου στα του Βίου των δύο σπουδαίων Αγίων της Πίστεώς μας:

Αλγεί Σατανάς τον πάλαι φίλον βλέπων,
Ξίφει φιλούντα συνθανείν Ιουστίνη.
Τμήθη δευτερίη συν Ιουστίνη Κυπριανός.

Ούτος, εκατάγετο μεν από την εν Λιβύα Καρχηδόνα, ή Καρθαγένην, διέτριβε δε εις την Αντιόχειαν της Συρίας, κατά τους χρόνους Δεκίου του βασιλέως, εν έτει σν΄

[250]· ήτον δε ευγενής και πλούσιος, και προς τούτοις φιλόσοφος, και κατά την μαγικήν άκρος. Ετραβίχθη δε εις την του Χριστού πίστιν με τον ακόλουθον τρόπον. Ένας άνθρωπος Έλλην, Αγλαΐδας ονομαζόμενος, ηγάπησε μίαν κόρην παρθένον, Χριστιανήν κατά την πίστιν, καταγομένην από την Αντιόχειαν, και ονομαζομένην Ιουστίναν (1). Επειδή δε, δεν εδύνετο να επιτύχη του ποθουμένου, τι κάμνει; Επήγεν εις τον θείον τούτον Κυπριανόν, παρακαλών αυτόν ίνα διά της αυτού συνεργίας επιτύχη τον κακόν του σκοπόν.

Ο δε Κυπριανός αναγνώσας τα μαγικά βιβλία του, έστειλε μεν πολλάκις και άλλους διαφόρους δαίμονας, διά να γελάσουν την κόρην, και να ελκύσουν αυτήν εις τον του Αγλαΐδα έρωτα. Έπειτα έστειλεν εις αυτήν και τον άρχοντα των δαιμονίων. Αλλ' ουδέν εκατώρθωσεν. Όθεν εκ τούτου γνωρίσας ως φρόνιμος, την του Χριστού ακαταμάχητον δύναμιν, διά μέσου της οποίας κατήσχυνεν η κόρη τους δαίμονας, και απράκτους αυτούς έστρεψε προς τον αποστείλαντα, ευθύς αποστρέφεται την πλάνην, και πιστεύει εις τον Χριστόν. Διά να δώση δε περισσοτέραν πληροφορίαν εις τον Επίσκοπον, οπού έμελλε να τον βαπτίση, ότι είναι στερεός εις την του Χριστού πίστιν, ευθύς φέρει όλα τα μαγικά του βιβλία, και κατακαίει αυτά έμπροσθεν του Επισκόπου. Και ούτω γίνεται πρόβατον της λογικής ποίμνης του Χριστού, διά μέσου του Αγίου Βαπτίσματος. Έπειτα χειροτονηθείς βαθμηδόν, Αναγνώστης, Υποδιάκονος, Διάκονος, και Πρεσβύτερος, τελευταίον χειροτονείται και των Καρχηδονίων Επίσκοπος (2). Ούτος και την προρρηθείσαν Αγίαν Ιουστίναν ούτω μετωνόμασε. Πρότερον γαρ εκαλείτο Ιούστα. Και συναριθμήσας αυτήν με τας Διακόνους της Εκκλησίας, κατέστησε Μητέρα και Ηγουμένην εις τας εκεί ευρισκομένας ασκητρίας.

Αφ' ου δε αύξησε το ποίμνιόν του με την δύναμιν των λόγων του, και με τον θεοφιλή και ενάρετον βίον του· και αφ' ου εγέμωσε το μέρος της μεσημβρίας και δύσεως από θεογνωσίαν, τότε τέλος πάντων διαβάλλεται κοντά εις τον βασιλέα Δέκιον. Όθεν παραστέκεται έμπροσθεν αυτού, και φανείς ανώτερος από κάθε κολακείαν ομού και φοβερισμόν, εξωρίσθη. Αλλ' επειδή και εις την εξορίαν ευρισκόμενος, δεν έπαυε να φροντίζη διά το ποίμνιόν του, και να στηρίζη αυτό συνεχώς με τα γράμματά του, και προς τούτοις επειδή εφιλονείκει να σβύση όλην την πλάνην της ειδωλολατρείας, διά ταύτα λέγω πάντα πιάνεται από τον κόμητα της Ανατολής Ευτόλμιον καλούμενον, και εφυλακώθη ομού με την παρθένον Ιουστίναν. Ύστερον παραστέκεται με αυτήν εις το εν Δαμασκώ κριτήριον. Και επειδή ωμολόγησαν παρρησία και οι δύω τον Χριστόν, διά τούτο, ο μεν Κυπριανός, κρεμασθείς καταξεσχίζεται, η δε Ιουστίνα κτυπάται εις το πρόσωπον άσπλαγχνα.

Έπειτα βάλλονται και οι δύω εις ένα αναμμένον τηγάνι. Με την δύναμιν δε του Χριστού, εφυλάχθησαν από την βάσανον αβλαβείς.

Τούτο δε το θαυμάσιον βλέπων ένας συγκάθεδρος του κόμητος, Αθανάσιος ονόματι, εθρασύνθη ανόητα. Και θέλωντας τάχα να δείξη τους θεούς του ανωτέρους και καλλιτέρους του Χριστού, επικαλέσθη τον ψευδώνυμον Δία και Ασκληπιόν, και τρέχωντας πηδά επάνω εις το αναμμένον τηγάνι. Αλλ' ευθύς ο μάταιος υπό του πυρός κατεκάη. Απορήσας λοιπόν ο κόμης, και τι να κάμη μη ηξεύρωντας, πέμπει τους Αγίους εις Νικομήδειαν προς τον τότε βασιλέα Κλαύδιον, τον βασιλεύσαντα εν έτει σξη΄ [268]. Ο δε Κλαύδιος μαθών ακριβώς την στερεάν γνώμην των Αγίων και αμετάθετον, έκοψε τούτων τας κεφαλάς. Και ούτως έλαβον οι τρισμακάριοι τον του μαρτυρίου αμάραντον στέφανον. Τα δε τίμια αυτών λείψανα, πέρνοντες κρυφίως μερικοί Χριστιανοί, οίτινες είχον έλθει τότε από την Ρώμην, πάλιν εις την Ρώμην εγύρισαν, φέροντες μαζί των και τα των Αγίων τούτων έγγραφα μαρτύρια. Και ούτως απεθησαύρισαν τα λείψανά των επάνω εις τον πλέον ονομαστόν λόφον της πόλεως Ρώμης, ιάσεις πλουσίας ενεργούντα εις τους προστρέχοντας αυτοίς μετά πίστεως. (Τον Βίον τούτου όρα εις τον Εφραίμ πλατύτερον3.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ο δε θεολόγος Γρηγόριος εν τω εις τον μέγαν Κυπριανόν εγκωμίω, λέγει, ότι ο θείος Κυπριανός ήτον ο της Ιουστίνης εραστής, και ουχί άλλος τις. Φησί γαρ· «Παρθένος τις ην κάλλει περίβλεπτος των ευπατριδών και κοσμίων... ταύτης ο μέγας ήλω Κυπριανός, ουκ οίδ' όθεν, και όπως, της πάντα ασφαλούς και κοσμίας. Ψαύουσι γαρ οφθαλμοί λίχνοι και των αψαύστων, το προχειρότατον οργάνων και απληστότατον. Και ουχί ήλω μόνον. Αλλά και επείρα. Ω της ευηθείας, ει ταύτης συλήσειν ήλπιζεν!»

2. Σημείωσαι, ότι ο θείος Κυπριανός τρεις τοπικάς Συνόδους συνήθροισεν εν Καρχηδόνι. Πρώτην, εν έτει 255, δευτέραν, εν έτει 258, και τρίτην, εν τω αυτώ έτει. Ήτις και Κανόνα εξέθετο, εν ω διορίζεται, ότι πάντες οι αιρετικοί και σχισματικοί πρέπει να βαπτίζωνται. Καθότι το Βάπτισμα των αιρετικών και σχισματικών είναι άδεκτον. Και όρα περί τούτου εν τω ημετέρω Κανονικώ, σελ. 252.

3. Σημείωσαι, ότι τα εις την εορτήν του Αγίου Κυπριανού ελλείποντα τροπάρια, ανεπλήρωσεν η εμή ελαχιστότης. Και Κανόνα δεύτερον συνέθηκεν εις αυτόν, και ο θέλων εορτάζειν τον Άγιον, ζητησάτω ταύτα. Και τούτο δε σημείωσαι ως αξιόλογον, όπερ διηγείται ο θεολόγος Γρηγόριος εν τω εις τον Άγιον Κυπριανόν

εγκωμίω, ου η αρχή· «Μικρού Κυπριανός διέφυγεν ημάς». Και ο Νικήτας σχολιάζει. Δηλαδή, ότι το μεν όνομα του θείου Κυπριανού εφημίζετο μετά θάνατον όχι μόνον κοντά εις τους Χριστιανούς, αλλά και κοντά εις τους Έλληνας. Το δε σώμα και λείψανον αυτού ήτον κεκρυμμένον κοντά εις μίαν γυναίκα. Η οποία ωνομάζετο μεν Ματρώνα, επωνομάζετο δε Ρουφίνα. Ήτις εκατάγετο από το γένος του βασιλέως Κλαυδίου. Εκρύπτετο δε εις αυτήν, είτε διατί ο Θεός ετίμα την γυναίκα, ως φιλόθεον και φιλομάρτυρα, είτε διατί εδοκίμαζε τους τότε Χριστιανούς, ανίσως ζητήσουν το του Αγίου λείψανον, μη υποφέροντες να το υστερούνται. Ύστερον δε, τιμών ο Θεός άλλην γυναίκα, απεκάλυψε το λείψανον του Αγίου εις αυτήν. Εις την οποίαν παρέδωκε το λείψανον η Ματρώνα. Και ούτως εφανερώθη ο Άγιος και ετιμάτο παρά πάντων. Αγκαλά και αυτή εκαταφρόνει τας ανθρωπίνας τιμάς, και ηγάπα να λανθάνη τους ανθρώπους και να μένη αφανής εις αυτούς. Τον Βίον του Αγίου Κυπριανού συνέγραψεν ο Μεταφραστής, ου η αρχή· «Πολλά και μεγάλα». (Σώζεται εν τη Μεγίστη Λαύρα, εν τη των Ιβήρων και εν άλλαις.)

(Από το βιβλίο: Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού. Τόμος Α΄. Εκδόσεις Δόμος, 2005 / Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού, www.snhell.gr)